

Стан ствэняцца пралета

Печора Вөр

МОСКВА
Армянский пер., 13
Восковой платы.
Отдел
экземпляров.

Областного
4 экз
116

Газет—лэдзёны
ВКП(б) Мылдіна
Райком да РИК

№ 39—40
(621—622)
Апрель
13 лун
1939 во

Соціалістическөй строј победітис да окончательнөја утвердітис. Завершітөма эксплуататорскөй классјасөс бырөдөм, вөчөма зев ыжыд восков воэө классјастөм обществоө сјөн, мыј рабочөјјас да крестана классјас костын граыс пыр јонжыка вушјө коллективизацијалөн победа да социализмлөн быдмөм подув вылын.
(АНДРЕЈЕВ)

ВКП(б) ЦК-лөн Политбјуро

И. В. Сталин.

А. А. Андрејев.

К. Је. Ворошілов.

А. А. Жданов.

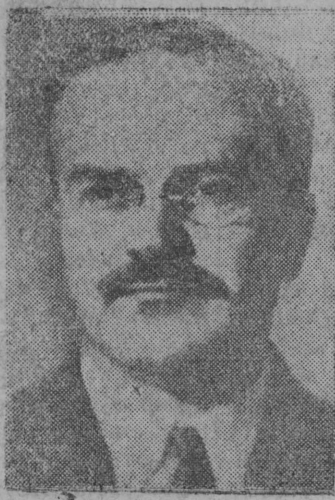
Л. М. Кагановіч.

М. І. Калінін.

А. І. Мікојан.

В. М. Молотов.

Н. С. Хрущев.

Л. П. Беріја.

Н. М. Швернік.

Тувсов көзалы болшевістскөй встеча

Тырыс верьмјас шетырвыјө ремонтірујтөма дөдісны мијан районса колхозјас да бригадајас сјездвоэывьса социалістическөй ордіясөмын. Районнын лыддысө уна колхоз да бригада, кодјас ВКП(б) XVIII сјезд мунан лунјасө шеддөісны көза кежлө лөсөдчөмын тырдаслун.

Сіз, напімер, „Лөм-ју“ колхоз (јуралысыс Фенісов јорт), кодлөн быд сикаса көјдыс заптөма 100 прөцент вылө,

тырвыјө ремонтірујтөма му ужалан инвентар да котыртөма торја бригада му вылө кујөд кыскөм могыс. Сіз-жө көза кежлө дасөсі Сталин німа, Бурдонныј німа, „Новаја Печора“ да „Југыдлан“ колхозјас.

Тажө колхозјасыс ставөн суртчысны којмөд Сталинскөй пјатилетка німа ставсојузса социалістическөй орјисөмө. Полешшіков.

Вөв јурлыд содтөм куза пөртны олөмө ВКП(б) XVIII-өд сјездлыс шуөмсө

Молотов јорт доклад куза којмөд пјатилетнеј планјылыс ВКП(б) XVIII-өд сјездөн прімітөм решеніеын индысө, мыј којмөд пјатилетнеј план чөжөн вөв јурлыд содтыны 35 прөцент вылө. Тајө зев кывкутана мөгсө кывшутөг долженөс пөртны олөмө.

Оні Комі АССР паста, а сіз-жө і район паста апрель төлыс чөжөн кутасны мұнавны вөв-

јаслы прөверечнөј осмотр, налыс состојаніје, на бөрсө уход да тувсов көза кежлө налыс даслунсө арталөмөн.

Медем тајөс (осмотрсө) успешнөја нуөдны, то быд общественнөј организацијасан, сикт-советјасан требутчө паскыд актів ісползутөмөн разјаснајтны мас-салы целсө да мөгсө прөверочнөј комиссіја

уж јылыө. Колхозса јуралысјасан, организацијаса вескөдлысјасан да өткаоысјасан, (кодівізө вөлөс) прөверочнөј комиссіјаөн ужө кутчыс-төз требутчө дастыны учотнөј документјас (вөвлыс паспорт, вөвлыс опіс, фондөвөј вөв-јаслыс учотнөј карточка), а сіз-жө гөтөвітны сјөсзавод да дофјас.

Мінін.

А. А. АНДРЕЈЕВ ЈОРТЛОН РЕЧ

Јортјас, став сјездвож-вывса обстановка—сјџ кы-чи мунис партијној организа-цијасын сјездые вопрос-јас обсуждајтм да сјезд был бџрыбџмјас—петкџд-лџ, мы став партија локтис аслас XVIII-дә сјезд кежлџ аслас ужын пџдџа мораль-ној удовлетворенје чувст-водн, аслас величајшџ зын да Сталин јортлы пџдџа благодарност чувствџдн сынс, мы сјџ і тајџ от-чотнџ кадколастын нубџдџ партијасе став обкџдлујас пџр был победајасџ. (дыр нужалана аплодџментјас).

Партија сјездкџд јџтџдын странаын, фабрикасын, за-водјасын, колхозјасын лџбм подјом вџсталџ сјџ жџ, мы моральнџ удовлетворен-ностые тајџ пџдџа чувст-восџ переживајтџ не сџ-мын партија, но став стра-на, мијан став великџ сџ-ветскџ народ.

Да і кычи, јортјас, не лџны моральнџ удовлетворџ-чџмаџн партија уж резул-татјаснас, кор отчотнџ кад-коласт мијан большевџсткџ партија олџмын вџлі сџщџм озырџн, тыр сџщџм ыжыд ужџн да был победајасџн мијан партијалџн политџче-скџ, хожајствџнџ да ор-ганизацџнџ дејателност став јукџнјасын.

Бостны сџмын некымын јџтџјас, кодјасџс вџлі вџчџ-ма Сталин јортџн. Сјџ ка-дын, кор капитализм воџџ барахтајтџ, толчџтџ места вылас, производствџлџн весџг 1929 воџа уровень вџбџчыны вермытџг, СССР тајџ-жџ кад чџжџн мунис ылџ воџџ.

Производство 1929 во дџ-нџ мијан содџс пџшџтџ вџт пџв. Партија вескџдлџм улын тајџ кад чџжџн вџлі срокие воџ тыртџма мџд јџтџлетка. Социалистџческџ строј победџтџс да оконча-тельнџа утвџрџтџс. Завер-шџтџма експлоататорскџ классјасџс бџрџдџм, вџчџма зев ыжыд воков воџџ классјастџм обществоџ сјџн, мы рабочџјас да крестана классјас кџстын граные пџр јонжыка вушџџ коллективизацџлџн победа да социализмџн быдџмџм подув вылын. Лоџс, кычи вџсталџс Сталин јорт, стра-наын тајџ кадколаст чџж-нас зџн културнџ револю-цџја.

Тајџ-жџ кадколаст чџж-нас мијан народ џмеџтџс по-занлун примџтны великџ Сталинскџ Конституцџја, а большевџкјаслџн партија—получџтны нџшта і нџшта џтчыд всенарџднџ дове-рџје.

Отчотнџ кадколаст чџ-жџн странаын јџна паска-лџс буквалнџ всенарџднџ стахановскџ дејенџје, ко-дџ шымыртџс аснас овмџс-лас да ужлые став отрас-лџсџс, дејенџје, кодџ вџчџс да вџчџ полнџј революцџја производствџн да уж про-изводџтельностын.

Кычи-жџ не лџны, јортјас, удовлетворџчџмјасџн, кор партијалы став народ џтџг да участвџе дырјџ удајтџс грџмџтны, бџрџдџн троц-кџстско-бухарџнскџ да му-

кџд заговоршџкјаслыс, вредџтелјаслыс, убџйцајас-лыс, шпџнјаслыс кадрјасџс, кодјас даџтџсны инострџн-нџј разведкајас вескџдлџм улын сџветскџ власт бџрџ-дџм да СССР-са народјас-лы рабџтвогые јармо вос-становџтџм.

Поџџ не сомневајтџчыны, мы мијан тылын тајџ дџ-версантскџ, интервентскџ кадрјасџс грџмџтмыс, кџв-шутџг, зугџс мијан ортџс-са врагјаслыс став расчџт-јасџс да обкџтџдџс налы Сџветскџ Сојузлы пџныда војналыс позанлунсџ.

Сјџ кадын, кычи капита-лизм, не разрешџмџј прџтџ-воречџејаснас зугџдџмџн, кыс-сџс-нын мџд импџриалистџ-ческџ војнаџ, мијан рабо-чџјас да крестана вермас-ны лџны уверенџс асланыс социалистџческџ рџџиалџн судба вџсна, сџ вџсна мы партија вескџдлџм улын колџм кадколаст чџжџн страналџн оборџнаыс нџш-та јџнжыка јџнмџс, а бес-покојнџ соседјас пџвсыс најџ, кодјас пробутџтџсны посагџтны сџветскџ тер-рџторџја вылџ, основатџ-нџја бџгџтџсны пџнаыс да асланыс кучџк вылын вџд-лџсны СССР-са оборџналыс вынсџ, мијан Краснџ Арми-јалыс вынсџ. (Аплодџмент-јас).

Оз вермы не кыпџдны сџ-жџ пџдџа удовлетворџ-нџје і сјџ организациџнџј ужыс, кодџс вџчџс партија да сылџн Централнџ Ко-митет отчотнџ кадколаст чџжџн, код јылыс сорнџтџс Сталин јорт.

Кыпџдџма, тајџ кад чџ-жџн государствџнџј уп-равленџеын, овмџсын, общ-ественнџ олџмын актџвнџја участвутџм вылџ уна милџн јџдџс заводјас-ыс, колхозјасыс да уч-режџенџејасыс. Страна, государство, култура да управленџе озырмџсны уна со сурс выл специјалистџ-сџн.

Тајџ вџт во чџжнас лџдџ-ма вузјасыс да техникумјас-ыс 1.287.000 выл специј-алистџс, војеннџ специј-алистџсџс лыдџтџг. Сџмын џтџ колџм во чџжџн лџдџ-ма вузјасыс да техникумјас-ыс 294.700 выл специј-алистџс.

Партија вескџдлџм улын отчотнџ кадколаст чџжџн кџтыртџма 3.450 выл МТС, 660-ыс унжык МТМ, 939 выл вуз да техникум. Проф-сојузса шленјаслџн лыд тајџ отчотнџ кадколаст чџжџн содџс 4.700.000 морт вылџ, комсомол шленјас 3.000.000 морт гџгџр. Под-готовџтџма да переподго-товџтџма тајџ кад чџжџн 1.500 сурсыс унжык выл тракторџстјасџс да комба-нерјасџс. Переподготовка мунисны уна со сурс кол-хозјасса предџедатџлјас да колхознџ брџгадџрјас. Кџ-тыртџма 2.255 выл первџч-нџ партијнџ организација.

Мијан кадрјаслыс џфејџно-полџтџческџ воспитџнџје куџа ужлыс слаблунсџ тџдвылын кутџмџн, Цент-ралнџ Комитет, кычи тџян-лы тџдџса, тајџ направлџнџ-

јеын вџчџс зев серјознџј уж, торџн-нын личнџ Ста-лин јорт, кодџ аслас быд-лунја занџтџст вылџ вџџд-тџг, обеспечџтџс мијанлыс партијасџс большевџсткџ партијалыс настојашџџј истџрџја лџсџдџмџн, код џтџсџдџн мијан партија, мијан кадрјас жењыџк кадколаст чџжџн џфејџнџа кыпџтџсны некымын студџнџн вылџ-жык. А пропаганда јылыс Централнџ Комитетлџн постановленџе, кодџс вы-работајтџма Сталин јортлџн непосредствџнџ вескџд-лџм улын да личнџ учас-тџе дырјџ, ем практичџскџ бојевџј программа, кодџ в ы л н џ г џ н сувтџдџ ми-јан кадрјаслыс полџтџческџ воспитџнџје кџтыртџмџсџ.

Вылногџн став јасност-нас Централнџ Комитетџн вџлі сувтџдџма предпџја-тџејас вылын трудџсџпџ-лна кџтыртџм да мастер-лџн рџл јылыс вопросјас, мы встретџтџс пџс под-џержка рабочџјас да тех-ничџскџ персонал пџвсын фабрикајас да заводјас вы-лын да мы кџвшутџг-нын сетџ серјознџј резултатјас производствџо вывса дџлџ-јас да продукцџја лџдџм состојанџеын.

Партија да сылџн Цент-ралнџ Комитет тајџ кад-чџжџн уна пџрџџ занимајт-чыны колхознџ да совхоз-нџј строџтелство организа-цџнџј вопросјасџн. Торја вџнџманџе аслас организа-цџнџј ужын партија да сы-лџн Централнџ Комитет сетџсны внутрџпартијнџ олџмлы. Кычи сџмын кутџ-ны чувствутџчыны внутрџ-партијнџ олџмын, демократџ-изм осушџествлајтан дџ-лџн тырмытџмторјас, Ста-лин јорт да Централнџ Ко-митет став јџслуннас сувтџ-дџсны да нубџдџсны сјџ зев гырыс тырмытџмторјасџс вескџдалџм, а партијнџј ор-ганизацџјас, кџвшутџг, ше-дџдџсны-нын серјознџј ре-зултатјас партијнџ демок-ратџјалыс, выборностыс да отчотностыс нормајас восстанавлџвајтџмын. Орга-низациџнџј ужын внутрџ-партијнџ демократџја нуб-дџмџн сјџ тырмытџмтор-јасџс вескџдџмџн, партија вужџс профсојузын да ком-сомолын сџщџм-жџ, не-кџ јџнжыка серјознџјжык, тыр-мытџмторјас вескџдалџмџ. Та боксан ужлџн резул-татјас јылыс, тыдалџ, вџ-таласны асныс профсојуз-са да комсомолса руково-дџтелјас.

Партија тајџ кадколаст чџжнас вџџдџс пџрадџкџ асыс партијнџ овмџсџс да партијаса шленјаслыс учџт. Тырмытџн вџставны, мы џнџ Централнџ Комитет лубџј кадын вермас џмеџт-ны предџставленџе партија-са быд шлен јылыс. Бес-спорнџј џтџгџн, меным ка-житџд, ем сјџџ, мы зев ыжыд организациџнџј ужџн, кодџс нубџдџма партијнџ организацијајасџн, Централнџ Комитет вескџдлџм улын, јџнмџс јџтџ-дыс мијан организацијајас-лџн массајаскџд, нацком-партија ЦК-јаслџн, обком-

јаслџн да крајкомјаслџн—местајаскџд.

Но партија организациџн-нџј ужлџн меџса главнџј да замечатџлнџј џтџгџн, кџвшутџг, ем партијнџ, сџ-ветскџ, хожајствџнџј, профсојузнџј да комсомол-скџј организацијајасын уна-лыда кадрјас воспитџтџм да руковоџашџџј уж вылџ выдџгајтџм.

Сџщџм том кадрјасыс, кодјасџс кыпџдџма улы-сан, передџвџџ, быдмыс јџз да стахановецјас, а сџ-жџ вышџеј учебнџј заведџенџе-јас помалысјас пџвсыс—мијан со сурсјасџн.

Ме кџсјџ ескџ вџставны мијан кадрјаслџн качџст-веннџј состав вежџбџм јы-лыс некымын основнџј дан-нџјас.

Со, напџрџмер, обкомјас-са, крајкомјасса да нацком-партијајаслџн ЦК-јасса сек-ретарјас лыдын ми џмеџтам 28,6 прџцент вышџџј обра-зованџеџн, законченнџј среднџејџн да незакончен-нџј вышџџџн—30 прџцент.

Обкомјасса, крајкомјасса, нацкомпартијајаслџн ЦК-јас-са секретарјас составџ 54 прџцентыс выдџвинџтџма бџрја војас чџжџн улысса ужјас вылыс да первџчнџј организацијајасыс, а 39 мор-тџс выдџвинџтџма секре-тарскџј уж вылџ непосредствџнџ велџдџчџмџсџ помалџм бџрын.

Партија рајкомјасса, гор-комјасса да окружкомјасса секретарјас пџвсын выс-шџј образованџеџн 534 морт, незаконченнџј выс-шџџџн да среднџејџн—2.581 морт. Выдџвинџтџма улысса уж вывсан да первџчнџј организацијајасын уж выв-сан—7.250 морт, і непосредствџнџ велџдџчанџсан —185 морт.

Первџчнџј партијнџј коми-тетјасса секретарјас да пар-торгјас составын высшџј образованџеџн 5.191 морт, среднџеј образованџеџн—18.677 морт.

Тащџм ногџн, тџ азган-нын татыс мијан руково-дџашџџј партијнџ кадрјас составын јџнжыка вылын образоватџлнџј уровеньџа тџдџчымџнја передџвџжа да первџчнџј парторгани-зацџјајасса нџзовџј ужлыс непосредствџнџј опыт ми-јан руковоџашџџј парти-нџј органјасџс вужџдџм.

Ез омџлжыка серјознџј качџственнџј вежџбџмјас лџ-ны і сџветскџ да хожајст-веннџј работнџкјаслџн ру-

Организациџнџј ужлџн џткымын могјас јылыс

џтџ-кџ, збыл, мы партија решџтџс ыжыд организаци-џнџј мог выл кадрјасџс выдџгајтџмџн. Практичџс-кџј ужлџн опыт, олџм да конкретнџј обстановка тџ-дџмыс выл кадрјаслџн кџв-шутџг ыжыджык, најџ кул-турнџџсжык, унаџн высшџј да среднџеј образованџе-џс, најџ абу зараџтџчџмаџс дџректџвнџџј руководство бјурократџческџј налџтџн, чванствџнџ, вожџзџмџн, јџн-жыка јџтџмаџс массајас-кџд, честнџџсжык да пре-

ковоџашџџј кадрјас сос-тавын. Сџз, СССР Сојузса да РСФСР-са наркомјас пџвсын ми џмеџтам 53 прџ-центџс высшџџј образова-нџеџн, наркомјасџс вежыс-јас пџвсын—68 прџцент; наркоматјаслџн главнџј уп-равленџејасса да обџџџ-ненџејасса начџлнџкјас пџв-сын—60 прџцент; предпџ-јатџејасса дџректорјас пџв-сын—27,6 прџцентыс выс-шџџј образованџеџн. Стахан-овцејаслџн тџдџчымџн лыд џнџ занимајтџны мијан руко-воџашџџј постјас нарком-атјасын, главнџј управ-ленџејасын, тујјас вылын да ужалџны промышлен-нџј предпџјатџејасса дџ-ректорјасџн.

Полџтџческџ да дџлџвџџ отношенџеын кадрјаслыс обџнкрџтџчџм јукџн вежџ-мџн да руковоџашџџј уж вылџ выл јџдџс выдџгајтџ-мџн,—мијан партија вџчџс ыжыд дџлџ, сјџџ јџнмџдџс асџс. Лоџс џдорџвџтџма государствџнџј да хожај-ствџнџј апарат. Мијан партијнџј домџн лоџ сџ-тџмжык да свежџџжык. Мас-сајаскџд да местајаскџд јџ-тџд лоџс јџнжык. Выл јџз улыссан вџјсны практичџ-скџј ужлыс непосредствџн-нџј опыт. Подхџлџмство да моральнџ разлџженџејџн элементјас тџдџчымџн бы-рџны, џд најџс подџержџ-вајтџтџсны возысџс сџе пол-џтџческџј пџщџбџса јџа, мы і опреџделајтџс налы моральнџ усџмџс.

Сталин јорт отчотнџј док-ладас вџсталџс, мы капита-листџческџј странајасын буржуазнџј печџлџн лџст-бокјасыс нестрџтџны сџ јылыс сылџмџн, мы бџрја кык-кујџм војас чџжџн кадрјасџс весалџм нубџдџ-дџсны аснысџ. Мед утџшај-тџсны аснысџ тајџ госно-дџјасыс. Ми тџјанкџд бура тџдам, мы партија вџчџс ыжыд дџлџ, уна со сурс выл, свежџџ, портџтџчџтџм кадрјасџс выдџвинџтџмџн. Та-јџн ми јџнмџдџм став отно-шенџејасын партијнџј, сџ-ветскџј, хожајствџнџј да профсојузнџј организацџја-сын вескџдлан дџлџ. Дџ-лџным мијан џнџ мерајтны поџтџма зумыџжык да на-дџејџнџжык. Но зев ыжыд организациџнџј уж вылџ вџџдџтџг, кодџс нубџдџма партијџн, мијанџс вџчџсџс, јортјас, воџын нџшта не еџа уж, сџ јылыс сорнџ-тџс Сталин јорт.

даннџџсжык асланыс пар-тијалы. Лџсџдџма замеча-тельнџј драгоценнџј фонд. Могыс сын, меџым џоро-житны тајџ фонднас, џсџ-ваны выл кадрјаслы кыпџд-чыны збыл руковоџитџл-јас уровеньџс. Руковоџаш-шџџј ужлџн серјознџј опыт налџн нџшта абу, колџ џт-савны налы тајџ дџлџн да большевџстскџј закалка да полџтџческџј воспитџнџје бџстџмын.

Мџд-кџ, Сталин јорт сор- (воџџ вџџџа војкџџ дџстџ.)

А. А. Андрејев јорт речлөн продолженіе.

да зараѣтисны клеѣшѣн. Обкыд лыѣбѣлыны сїѣ подїѣлї средствѣяссѣ, код-јасѣн пѣлзѣутчїлыны на-родлѣн враҗас. Віҗму ов-мѣс вѣлї, тыдалѣ, враҗас вредїтелствѣлѣн да дївер-сїоннѣл ужлѣн главнѣл об-јектѣн. Но враҗас прос-ѣтїтїснї. Налы ковмїс павыдаснї уна дас мїл-лїон колхознѣл крестан-ствѣкѣл, кодҗас овнї важ ногѣн оз кѣснївы. Враҗас кѣснїлыны орднї колхоз-јас. Тајѣ налы ез удајтчы. Најѣ зурасїсны јонмѣм колхозјас стѣнакѣл, став народ ненавїсткѣл. Кыс-нѣ налы, тајѣ жалкѣл кѣзавка-јаслы, тышкаснї велїкан-народлы да сїѣ партїјалї паныд. І народ пырїкїтїс да ламѣдїс тајѣ кѣзавка-јассѣ, а мїјан колхозјас вредїтелјаскѣл тышыс пѣ-тїсны нѣшта јонҗыка јон-мѣмѣн.

Кушѣмѣс основнѣл веҗ-ѣмјасыс, кодҗас лоїны віҗ-мѣ овмѣснї да колхозјас-нї мїјан партїјалн XVII-ѣл сјездсѣн колѣм кадко-ласт чѣжѣн? Сталїн јорт сорнїтїс на јымыс. Віҗму овмѣс технїческѣл рекон-струїрујтѣм ештѣдѣма. Та-јѣ кадколаст чѣжѣн МТС-јаслѣн лыд содїс кык пѣв дорыс унҗык вылѣ. Тракт-орнѣл парклѣн мошнїсно-тыс тајѣ-жѣ кадколаст чѣ-жѣн содїс кујїм пѣв. Ком-баїнјаслѣн лыд содїс квѣрт пѣв. Колхозјасса став му-лѣн кујїм нѣлѣл јукѣныс обрабатывѣтѣл МТС-јасса тракторјаснї. Колхознѣл кѣзаслѣн жын дорыс ыҗыҗык площншѣфс кѣдѣл тракторнѣл сејалка-јаснї да ідравѣл комбаїн-јаснї. Бурмїс колхозјаснї му ужалѣмлѣн качествѣс. Кѣскѣмјаслѣн площншѣф со-дїс 19 мїлліонсѣн 31 мїл-лїон гектарѣл, заблѣн—24 мїлліонсѣн 53 мїлліон гек-тарѣл, сортѣлѣл кѣлҗыс-јаснї кѣзѣм площншѣф 27 мїлліонсѣн 67 мїлліон гек-тарѣл, мѣднѣл-кѣ, најѣ лоїны преобладѣушѣлѣн.

Такѣл шѣн, тѣдчїмѣн содїс віҗму овмѣслѣн про-дукцїјас да прїзводїтел-ностыс, мїјан землѣделї-лѣн уроҗаїност да скѣтвї-ѣлмѣлн прѣдуктївност. Вуҗ-сѣныс веҗсїс колхознѣл крестанствѣлн матерїал-нѣл благѣстѣлїе. Кол-хозјаслѣн денежнѣл доход-јас содїсны 1934 во сертї кујїм пѣв, трудоѣнјас куҗа колхознѣл дѣорјаслѣн до-ходҗасыс содїсны натурал-нѣл јукѣныс кык пѣв да жын, а денежнѣл доход-ност колхознѣл двор вылѣ кыптїс нѣл пѣв. Колхоз-нїкјаслыс мѣстѣмалѣм позѣ-нїн днї лыднїны тырвыѣл бырѣдѣмѣн. Колхозјаснї заїтѣчнѣл олдѣм лої фактѣн. Тащѣм ногѣн сїѣ, мыл вїстѣвлїс Сталїн јорт кол-хознїк-ударнїкјаслѣн Став-сојузса первѣл сјезд вылнн заїтѣчнѣл олдѣм јылыс—тырвыѣл да ставнас оправ-дајтѣма.

Оз ковмы сорнїтнї сїѣ зев гырыс веҗѣмјас јы-выс, кодҗас лоїны колхоз-нѣл сїктын полїтїческѣл,

культурнѣл да соціалнѣл от-ношенїе. Віҗму овмѣснї да колхозјаснї став тајѣ кореннѣл веҗѣмјасыс кол-лѣдѣснїны җїк выл селско-хѣзѣјствѣннѣл колхознѣл интелїгенцїя, віҗму овмѣс прїзводствѣннї выл кадр-јас лѣсѣдѣмкѣл.

Оѣи тракторїстјас да комбаїнорјас артавѣннї мїлліоннї жынѣн морт до-рыс унҗык; агрѣномјас, землѣмерјас, зоотехнїкјас, ветвраҗас, фелдшерјас—300 сурс дорыс унҗык морт; уна во сурс колхозса прѣ-сѣдатѣлјас, брїгадїрјас, жївѣтнѣводјас.

Колхозјас сїктын лої-ны начѣлї вынѣн да начѣ-лї кѣзѣннѣн. Колхознѣл строј вѣрѣднї поҗтѣм, сїѣ јїктысїс мїјан крест-танство вїрїјѣл. Колхоз-ыс бѣкын олдѣм лої нѣ-мыслїмѣлѣн. Тащѣмѣс мї-јан партїя ужлѣн ітоҗ-јасыс віҗму овмѣснї. Тащѣм ногѣн, јортјас, лѣсѣдѣма зев гырыс по-җанлунјас віҗму овмѣс јукѣнын воҗѣ мунѣм вы-лѣ.

Нїнѣм і доказывѣјтнї, мыл мїјан віҗму овмѣс да землѣделїе—став мїр пастѣас медѣа гырыс да медѣа мехѣнїзїрован-нѣл. І век-жѣ сїѣ колѣ зев ыҗыд завїсїмѣстнї прїроднѣл стїхїјасыс,—та-јѣ мї долҗенѣс прїзнајт-нї. Быд во вылыні СССР-са то ѣлї јукѣннї, то мѣл јукѣнын сухѣвеї-јасыс, влаҗа да зерјас тырмытѣм вѣсна, кол-хозјас да совхозјас вош-тѣны уна со мїлліон пуд нѣн да кѣрым. Се-щѣм засуха дѣрїї, кодї колѣм во шымыртлїс Поволҗїѣс да мїјан-лыс торја централнѣл областјас, странаын важ строј дѣрїї-кѣ, індївїду-алнѣл крѣстѣнскѣл ов-мѣсјас дѣрїї навѣрѣнака вѣлї ескѣ страшнѣл шы-җалѣм, а уна мїлліон крѣстѣна овмѣс ескѣ рѣ-зѣрїтїсны. Колхознѣл строј дѣрїї тајѣ оз вер-мы лѣны. Ыҗыд засуха вылѣ вїѣдѣтѣл, общїст-веннѣл овмѣс да муѣн машїнајаснї обрабаты-тѣм вѣсна, колхозјас чу-кѣртїсны тырмытѣм уро-җаї, медым петнї сѣкыд положенїе. Страна мї-јан сѣщѣм ыҗыд да стро-јс мїјан сѣщѣм, код дѣрїї ѣлї республїкѣн лѣбѣ областын нѣуро-җаї компенсїрујтѣл му-кѣл областјасса уроҗаї-ѣн да отсѣгѣн. Мїјан шыҗалѣм б ы р ѣ д ѣ м а.

Уроҗаї вотѣм дѣрїї мї-јан партїя да правїтел-ство оз лѣзны, медым,

нѣуроҗаїнѣл раїонјасса колхознїкјас шыҗалѣ-ны. Кор колѣм во об-ластјаслѣн із-вестнѣл ју-кѣн страдѣјтїс нѣуроҗаї помыс, ЦК да СНК се-тїсны тајѣ областјаснї јонҗыка пострадѣјтѣс колхозјаслы отсѣг 300 мїлліон пуд натураѣн, сүдајас да скїдкајас сер-тї да 350 мїлліон сѣјас шајт сѣмѣн.

Но терпїтана-ѣ, јорт-јас, воҗѣ тащѣм сїнтѣм завїсїмѣст стїхїјасыс мї-јан гырыс, мехѣнїзїруј-тѣм віҗму овмѣснї? Абу-ѣ кад серїознѣл помав-ны зертор сѣјын тајѣ сїнтѣм завїсїмѣсткѣл?

Мї імеїтам став подув-јассѣ нуѣднї мїјанлыс віҗму овмѣс, мїјанлыс землѣделїе культурнѣл, научнѣл да петкѣднї сї-јѣс стїхїя завїсїмѣстыс, сы вѣсна, мыл мї распо-лагајтам сы вылѣ став колана средствѣяссѣ: медбур селско-хѣзѣјст-веннѣл машїнајаснї, гы-рыс, а нѣ дрѣбїтѣм му участѣкјаснї, общїст-веннѣл овмѣсјаснї, да та куҗа зев ыҗыд опытѣн. Засушнївѣл областјасса уна колхозјас да МТС-јас рѣшїтїсны-нїн дѣлѣ вылын тајѣ ыҗыд могсѣ.

Ме ескѣ вермї ыстыҗ-ны сѣщѣм ловҗа прїмер-јас вылѣ, кыҗї Саратов-скѣл, Сталїнградскѣл, Московскѣл да мукѣл об-ластјаснї колѣм во сравнїтелнѣ улын уро-җаїност дѣрїї, вел уна колхозјас, кодҗас му вы-лын гѣжѣм быд чѣж сїҗ-жѣ ез вѣв зерыс, кыҗї і тајѣ областјасса мукѣл колхозјас му вылын, по-лучїтїсны нѣнѣлыс нор-малнѣл да весїг повы-шеннѣл уроҗаї сы вѣс-на, мыл ез подчїнїтчыны стїхїјалы, јавїтїсны сы-лы воїна, а землѣделїе-сѣ асланыс мујас вы-лын нуѣдїсны культур-нѣл.

Со прїмер вылѣ нѣ-кымын колхоз: 1938 во-ын Саратовскѣл област-тын гектар вылыс 22 пуд шѣркѣл уроҗаїност дѣрїї, „Краснїй ок-табрь“ колхоз, Балаков-скѣл раїоныс, получїтїс ѣлїмѣл шѣбдїлыс уро-җаї 75 пуд гектар вы-лыс, јарѣлї шѣбдїлыс—60 пудјѣн гектар вылыс, зѣр—76 пудјѣн гектар вылыс, ід—72 пуд гек-тар вылыс. ОГПУ нїма колхоз получїтїс шѣб-дїлыс уроҗаї 70 пуд гектар вылыс; „Краснїј

їжорѣц“ колхоз получї-тїс ід 117 гектар вылыс 100 пудјѣн быд гектар вылыс.

А со Сталїнградскѣл област, кѣнї гектар вы-лыс 19 пуд шѣркѣл уро-җаїност дѣрїї Нѣхѣјев-скѣл раїоныс Крупскаја нїма колхоз получїтїс ѣлїмѣл шѣбдї 72 пуд-јѣн, а ѣменнѣл участѣк-јас вылыс—95 пуд быд гектар вылыс; Аѣекскѣл раїоныс Каганѣвїч нїма колхоз чуқѣртїс ѣлї-мѣл шѣбдї 86 пудјѣн гек-тар вылыс.

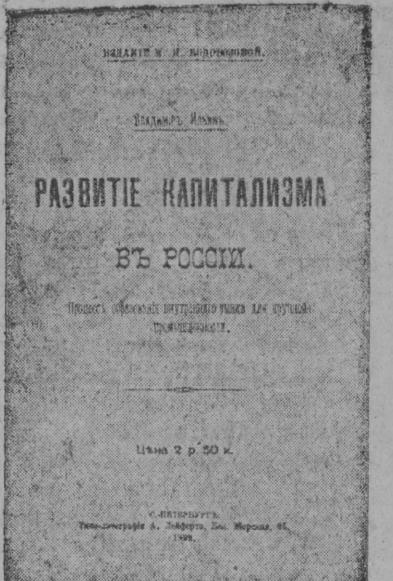
Московскѣл област куҗа 1938 воын җерно-вѣлїјаслѣн гектар вылыс 33 пуд шѣркѣл уроҗаї-ност дѣрїї, дїмитровскѣл раїонса „Пѣбѣда“ кол-хоз получїтїс җерновѣл-јас куҗа шѣркѣл уроҗаї гектар вылыс 106 пуд-јѣн, а су—136 пудјѣн гектар вылыс. Сталїн-скѣл Конституцїя нїма колхоз получїтїс 109 пуд-јѣн гектар вылыс; Ста-лїн нїма колхоз полу-чїтїс 173 пуд зѣр гек-тар вылѣ; „Обѣдїненїе“ колхоз получїтїс ід 154 пудјѣн гектар вылѣ.

Ме, јортјас, вѣјѣдї та-јѣ прїмерјассѣ тајѣ об-ластјасса кык кујїм кол-хозјас куҗа, но колѣм воын засуха вѣсна пос-традѣјтѣм областјаснї тащѣм колхозјаснї ар-тавѣннї оз ѣткајас, а уна дасјас да сѣјас. Ку-щѣм-жѣ мѣрајаснї тајѣ колхозјас венїсны засу-хасѣ? Со мыл нуѣдїс Саратовскѣл областса, Балаковскѣл раїонса ОГПУ нїма колхоз. Сї-јѣ нуѣдїс уроҗаї ідрав-лѣм бѣрын лушченїе, став җабсѣ гѣрїс сѣн-тѣбр 30-ѣл лунѣл да 18—20 сантїметр сүдта, нуѣдїс снѣгозаѣрҗанїе. Кѣзасѣ вѣлї ештѣ-дѣма воҗ да жѣннїд сроқјасѣ, кѣлҗысјассѣ кѣ-зѣ воҗвылын вѣлї вѣса-лѣма да прѣтравїтѣма, тырвыѣл јарѣвїзїрујтѣма. Кажїтѣл, мыл бытѣл-кѣ абу сложнѣл агроѣхнїка, а колхоз венїс засуха. Прїмернѣ тащѣмтор-жѣ нуѣдїсны мукѣл колхоз-јаснї. Став тајѣ опытѣс гїжѣма Централнѣл Комї-тетѣн да Сојузса СНК-ѣн, кыҗї рѣшенїе асыв-лунвылын засуха кѣл тышкасѣм куҗа. Но, ка-жїтѣл, тајѣ рѣшенїеҗыс нѣшта ылѣз-на оз кола-на серїознѣл нуѣдснї мїјан Наркомѣмѣн да

тајѣ областјасса мїјан обкомјаснї. Сталїн јорт сүвтѣдїс мог: матыса војасѣ полүчїтнї валѣ-вѣл сѣор 8 мїлліард пуд, мѣднѣл-кѣ 13 цент-нерѣн гектар вылыс. Та-јѣ лыдпасыс реалнѣл, но сы могыс ковмас сер-јознѣлја ужавннї мїјан ор-җанїзацијаслы да мед-воҗ бырѣдннї вошѣмјас-сѣ, кодҗасѣ імеїтѣны уна МТС-јас да колхозјас кѣзѣ нѣужалѣмкѣл јїтѣ-днн, но ешѣ вылѣ, кы-җї правїлѣ, сроқјас сер-тї кык-кујїм лун вылѣ, да содтѣл кѣзѣныс нѣу-жалѣ тулысын 5—6 лун-са топѣдѣм сроқјас пѣд-лї,—15—17 лун вылѣ. ѣлїмѣл кѣзѣ куҗа, кыҗї правїлѣ, мїјан МТС-јас вообшѣе чорыд сроқ-јасѣ оз кутчысны нї кѣ-зѣ заводїтѣм, нї сїѣс помалѣм куҗа, а овлѣ сїрї, мыл кѣзѣныс кын-мавтѣл. А мыл лої сор-мыны кѣзѣныс 2—3 лун кѣжлѣ, лѣбѣ нѣужѣдннї сїѣс? Тајѣ лої воштыны нѣлѣл јукѣнннї кѣлмѣл јукѣннѣл уроҗаїсѣ.

(ВОҢО ЛОѢ-НА).

К 40-лїтїю со дня выхе-да из печати знаменїтой кнїгї В. И. Лѣнїна—„Раз-вїтїе капитализма в Рос-сїи“ (5—12, апрѣлї 1899 г.)

Рѣпрѣдукцїя с обложкї перѣвоҗо издѣнїя кнїгї В. И. Лѣнїна „Развїтїе капитализма в Россїи“ (1899 г.) Бюро-вїлїше ТАСС.

Отѣтствѣннѣл рѣдактѣр—Л. ЧїСТАЛѢВ.

ОБЪЯВЛЕНІЕ Требуѣтсѣя Тронцѣко-Пѣчѣрскѣму сѣльмагу прѣд-вѣц прѣдѣлѣстѣвеннѣо отѣла. Жѣлаюшїе обра-тїтѣс в җасы занїтїв прѣвлѣнїе сѣльпо. Дїрѣктор сѣльмага Белѣголоѣа.